

Op cadeaupapier van Blokker staat nooit wie de ontwerper van het dessin is. Pas heb ik nog een rol gekocht. Het papier is zachtblauw, de decoratie bestaat uit zilverkleurige sterren die glanzend op de mattere ondergrond liggen. De sterren lijken wel een beetje op ijskristallen, maar de ontwerper is zich ervan bewust geweest dat ijskristallen op inpakpapier nou niet bepaald origineel zijn. Hij of zij heeft er meer van willen maken, deze sterren zijn net iets aparter dan de obligate vormen die je, laten we zeggen, met nepsnieuw op je raam kunt spuiten door een sjabloon voor het glas te houden. Ja, het is een prachtige rol papier, ik ben er heel content mee. Hij kostte anderhalve euro.

In Haarlem, in het kantoor van de Raad voor de Kinderbescherming, op de tweede verdieping van een pand waar op de begane grond de cliënten van het Centrum voor Werk en Inkomen worden ontvangen, is ook een kunstenaar aan de slag geweest. Het waren er zelfs twee, een heel team. Anders dan de ontwerper van Blokker hebben deze mensen naam gemaakt, ze horen in ons land bij de artistieke voorhoede. Verschillende wanden van de Haarlemse kinderbescherming zijn door hen aangepakt. De eerste wand bevindt zich in de ontvangstruimte, meteen na de lift, waar kinderen met problemen, al dan niet in gezelschap van hun ouders of verzorgers, moeten wachten op een gesprek met een medewerker. Ondanks wat speelgoed en een schoolbord, wordt in deze wachtruimte meteen duidelijk dat de Raad voor de Kinderbescherming een onderdeel van het Ministerie van Justitie is. De receptioniste zit in een hok van dik glas, er is zelfs geen spleet opengelaten om met haar te kunnen praten, je stem dringt tot haar door via een verdekt opgehangen microfoon.

Hier hebben de kunstenaars dus een wand beschilderd, net als in vier spreekkamers die je als kind mag betreden wanneer je in gesprek gaat met deze instantie die jou beschermt. Iedere spreekkamer heeft twee deuren: eentje waardoor de bezoeker binnenkomt, eentje waardoor de medewerker zijn eigen kantoorgang kan bereiken. Ook deze kantoorgang, die vanuit de spreekkamers niet te zien is, werd door het koppel kunstenaars onder handen genomen.

Ik probeer me voor te stellen hoe het is gegaan. De twee zijn uitgekozen om een project uit te voeren bij de Raad voor de Kinderbescherming in Haarlem. Ze komen binnen en realiseren zich dat het om lastige ruimtes gaat. De spreekkamers zijn kleine kale hokken waarin onopvallende stoelen rond een formicatafel staan. Op de vloer ligt grijs tapijt dat zijn beste tijd heeft gehad. Vanuit holtjes in het systeemplafond schijnen spaarlampen. In een hoek liggen dubbelgevouwen vellen papier, ernaast staat een toiletrol. Plastic bekertjes op de formicatafel, twee waterglazen, daarnaast zowaar een bakje met kleurpotloden.

Het team kunstenaars kwam dus binnen en dacht unaniem: wat hier nodig is, is kou! Sneeuwvlokken, ijskristallen! Laten we ijskristallen op de muren maken! Als slakkensporen laten we ze wegvallen tegen het wit! Ja, dat doen we, in deze ruimtes waar kinderen over hun ellende vertellen, waar pleegouders en adoptie-ouders worden ondervraagd en nog eens ondervraagd, daar sausen we de muren spierwit en daarna kopen we wat van die sjablonen, hoeven we ook geen eigen vormtotaal te bedenken, scheelt weer tijd. Laten we dan in plaats van namaaksnieuw zilververf over de sjablonen spuiten. En o ja, laten we dan in die andere kantoorgang nog wat lampen ophangen, dan kopen we zes kant-en-klare witte lampenkappen en zeefdrukken we er precies dezelfde kristallen op.

Zo moet het gegaan zijn. En toch kan ik het me niet voorstellen, hoe welwillend ik me ook opstel, hoezeer ik ook mijn best doe een zekere eigenheid in dit werk te ontdekken of de prestaties van de kunstenaars te plaatsen binnen een stroming of een filosofie. Het wil niet tot mijn hersens doordringen waarom spreekkamers die toch al op een gevangeniscel lijken, die snakken naar geruststellende warmte, waar kinderen worden uitgelokt om met kleurpotlood hun gevoelens te verbeelden, uitgerekend op ijsmoesten gaan lijken. Ach, op de kantoorgang komt het dessin best goed uit, daar valt het licht toevallig goed, daar lijkt het net of het personeel gezamenlijk een behangetje heeft verzonnen om de boel wat sfeervoller te maken, net zoals ze slingers van plastic

bloemen rond hun computerschermen hebben gehangen. Voor hen is het hier zelfs midden in de zomer gezellig kerst. In de wachtkamer storen de kristallen ook niet, daar zie je ze niet eens.

Voor de vier spreekkamers zullen ongetwijfeld beperkingen hebben gegolden. De kunst mocht vast niet te aanwezig zijn. Er willen nog wel eens emoties loskomen op zo'n plek, dus voorwerpen waarmee gesmeten kon worden waren ook uitgesloten. Maar had de muffe grijze vloerbedekking dan vervangen door een oranje-rood tapijt. Had de kantoortafels bij het vuil gezet en tafels van echt, levend hout getimmerd. Had de wanden geel gemaakt en er in goud een eigen ontwerp op aangebracht, een ontwerp waaraan wat te ontdekken viel. Had er harten op gesjabloneerd, als het per se afgekloven symbolen moesten zijn. Had het plafond met vilt bedekt, zodat intieme woorden intiem bleven en niet galmden zoals nu. Had inspiratie opgedaan in andere ruimtes waar mensen niet graag naartoe gaan, in tandartspraktijken, daar wordt er heel wat meer van gemaakt. Was in de wachtkamer van de Raad voor de Kinderbescherming in Alkmaar gaan kijken, waar een kunstenares zich heeft uitgesloofd voor een intrigerende kroonluchter, en als dat allemaal te veel gevraagd was, had dan toch eens even naar de spaarlampen in deze spreekkamers gekeken, had je afgevraagd of ze misschien vervangen konden worden door peertjes met een wat zachtere tint. Of had desnoods kleurig serviesgoed aangeschaft om de plastic bekertjes te vervangen, ik weet voor de bedenkers van dit project, Persijn Broersen en Margit Lukács, nog wel een fijne winkel